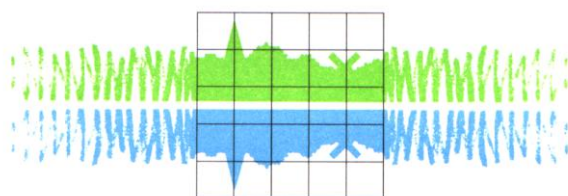

**Quick scan van
beschermd flora en fauna
voor een bouwlocatie langs de
Melkweg Bleskensgraaf,
gemeente Graafstroom**

Landschapsbeheer Zuid-Holland

Zorg voor ons landschap

RUIMTE VOOR PLANT EN DIER

Landschapsbeheer Zuid-Holland maakt deel uit van een samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het verbeteren van leefgebieden voor planten en dieren krijgt daarbij speciale aandacht. Elke provinciale organisatie beschikt over de specifieke kennis die nodig is om de regionaal sterk verschillende leefgebieden ook op kleine schaal in stand te houden, zoals in boomgaarden en groenstroken. Dat verzekert een levend landschap voor de toekomst.

Project : Quick scan flora en fauna, gemeenten
Opdrachtgever : Gemeente P.J. Verwoert, gemeente Graafstroom
Regiocoördinator : Gijsbert Pellikaan
Datum : september 2007

Akkoord directie Landschapsbeheer Zuid-Holland:

J.R. Hoekstra, directeur

Landschapsbeheer Zuid-Holland
Blekerssingel 56
2806 AC Gouda
telefoon 0182 - 683 666, fax 0182 - 580 430
e-mail : info@zh.landschapsbeheer.nl
www.landschapsbeheerzuidholland.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2 Wettelijk kader	3
2.1 Flora- en faunawet	3
2.1.1 Toetsingsplicht vooraf	3
2.1.2 Ontheffing	3
3 Werkwijze	4
4 Locatie en biotooptypen	4
4.1 Locatie	4
4.2 Biotooptypen	5
4.3 Relatie met directe omgeving	5
5 Geplande ingrepen	5
6 Beschermde soorten	6
7 Conclusies en aanbevelingen	6
7.1 Conclusies en aanbevelingen voor de werkzaamheden	6
7.2 Overige aanbevelingen	6
Bijlagen	8
Bijlage 1 Foto's plangebied	8
Bijlage 2 Protocol 14 van Waterschap Rivierenland	8

1. Inleiding

In juli 2007 is door de heer P.J. Verwoert van de gemeente Graafstroom verzocht een quick scan uit te voeren in het kader van de Flora- en faunawet voor twee sloten langs percelen van een bouwlocatie langs de Melkweg in Bleskensgraaf. In nader telefonisch contact is afgesproken ook enkele adviezen ten aanzien van de geplande compensatie op te nemen.

Dit rapport geeft een overzicht van waargenomen en mogelijk voorkomende soorten, het effect van de geplande werkzaamheden op deze soorten en een lijst van soorten waarvoor vrijstelling geldt of waarvoor ontheffing dient te worden aangevraagd.

2 Wettelijk kader

2.1 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de flora- en faunawet van kracht en begin 2005 zijn bij Algemene Maatregel van Bestuur de procedure en voorwaarden verder verduidelijkt.

De wet gaat uit van de bescherming van inheemse plant- en diersoorten en hun leefgebied. Alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde soorten zijn in beginsel verboden. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet mogen worden gedood, gevangen of verontrust. Beschermde planten mogen niet worden geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarbij is het niet toegestaan de directe leefomgeving van deze soorten te beschadigen, te vernielen of te verstoren. Van de beschermde soorten zijn drie tabellen vastgesteld met verschillende beschermingsstatus. Bovendien geldt de algemene plicht van artikel 2 van de flora- en faunawet om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving.

De wet heeft daarmee belangrijke consequenties voor reguliere werkzaamheden (bestendig beheer) en werkzaamheden voor ruimtelijke ingrepen en bouwplannen van particulieren, gemeenten en projectontwikkelaars.

2.1.1 Toetsingsplicht vooraf

Vanwege de flora- en faunawet moet bij ruimtelijke ingrepen of bestendig beheer en plannen daartoe rekening worden gehouden met beschermde planten en dieren. Vooraf dient beoordeeld te worden of er mogelijk nadelige consequenties van de ingrepen zijn voor beschermde soorten en hun leefomgeving. De initiatiefnemer is hiervoor zelf verantwoordelijk en dient de volgende stappen te ondernemen voor het betreffende plangebied:

1. Ga na of er beschermde planten en dieren (van tabel 1, 2, 3 of vogels uit de flora- en faunawet) voorkomen op de plek waar u aan het werk gaat.
2. Bepaal of uw activiteiten schadelijke effecten hebben op de aanwezige beschermde soorten.
3. Ga na of uw werkzaamheden vallen onder activiteiten waarvoor een vrijstelling geldt (werkzaamheden als bestendig beheer, onderhoud of gebruik, ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) of dat u een ontheffing dient aan te vragen.
4. Onderzoek de mogelijkheden om negatieve effecten te voorkomen en alternatieven te ontwikkelen ten aanzien van projectidee, locatie, ontwerp en uitvoering.
5. Stel, indien noodzakelijk, een compensatie- en mitigatieplan op.
6. Dien tijdig de ontheffingsaanvraag in op de verbodsbepalingen voor de flora- en faunawet.
7. Maak aantoonbaar dat u volgens een goedgekeurde gedragscode werkt.

De verplichting tot een toets voor het plangebied in het kader van de flora- en faunawet en de eventuele ontheffingsaanvraag dient apart te worden uitgevoerd en staat los van overige wet- en regelgeving op het gebied van ruimtelijke ordening, bouwvergunning en dergelijke.

Indien geen ontheffing behoeft te worden aangevraagd, blijft wel de algemene zorgplicht ten aanzien van inheemse planten en dieren gelden.

2.1.2 Ontheffing

Een aanvraagformulier voor ontheffing kunt u bestellen bij Het LNV-loket (0800-22 333 22) of downloaden van www.hetlnvloket.nl. U kunt uw aanvraag opsturen naar Dienst Regelingen, team

uitvoering flora- en faunawet, Postbus 1191, 3300 BD Dordrecht. Bij de aanvraag moet alle relevante informatie worden meegestuurd die nodig is om de aanvraag te kunnen beoordelen. De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor de aanvraag. In beginsel ontvangt u binnen acht weken een beslissing op uw aanvraag. Het is echter verstandig rekening te houden met een langere behandeltijd (4-6 maanden), omdat vaak om aanvullende informatie gevraagd zal worden.

3 Werkwijze

De werkwijze van de quick scan is als volgt: Bij de opdrachtverlening geeft de opdrachtgever informatie over de geplande ingrepen en de locatie. Daarna wordt een veldbezoek afgelegd op de locatie, waarbij de situatie ter plaatse en in ruimere omgeving wordt vastgelegd, onder andere met foto's. De biotooptypen worden genoteerd en per biotooptype worden beschermde plant- en diersoorten geïnventariseerd. Ook wordt tijdens het veldbezoek nagegaan waar en op welke wijze er eventuele compenserende maatregelen zijn voor te stellen op hoofdlijnen.

Omdat het veldbezoek slechts een momentopname betreft, is het niet waarschijnlijk dat alle beschermde soorten die er voor kunnen komen dan ook daadwerkelijk worden waargenomen. Voor een uitgebreide inventarisatie is per soortengroep een eigen methodiek van toepassing. Deze wordt bij de quick scan niet gevolgd.

Daarnaast wordt het Globaal Rapport verspreiding beschermde en bedreigde soorten van Het Natuurloket via internet opgevraagd. Dit betreft echter informatie per kilometerhok en dat is meestal niet specifiek genoeg voor de betreffende locatie. Bovendien zijn verschillende soortengroepen niet of onvoldoende onderzocht of zijn de gegevens niet van recente datum. Deze informatie is daarom vaak slechts van beperkte betekenis.

Om tot een verantwoord advies tot ontheffingsaanvraag te komen is in de rapportage een lijst opgenomen van waargenomen beschermde soorten en soorten die mogelijk voor kunnen komen op grond van biotooptype, ecologische kennis en informatie over de verspreiding van de soort. De geplande werkzaamheden vallen onder bestendig beheer. In de rapportage wordt aangegeven welke goedgekeurde Gedragscode het beste gevolgd kan worden. Dat zijn in principe de Gedragscode van Vereniging Stadswerk Nederland en die van de Unie van Waterschappen.

Landschapsbeheer Zuid-Holland heeft op 30 augustus 2007 bij een veldbezoek de quick scan uitgevoerd en heeft een aantal situaties in het veld bekeken.

Tijdens dit bezoek zijn de biotooptypen vastgesteld en is geïnventariseerd of er beschermde planten en dieren op het terrein voorkomen. Van de locatie is een aantal foto's gemaakt; deze staan in bijlage 1.

4 Locatie en biotooptypen

4.1 Locatie

Beschrijving huidige situatie:

De huidige percelen met sloten worden nu beweid. Het plangebied ligt tussen het bebouwingslint van Bleskensgraaf en de Melkweg, die als ontsluitingsweg is aangelegd onder andere naar de melkfabriek. Het hele blok is bestemd als bedrijventerrein; het westelijk deel is al in gebruik hiervoor. Het perceel oostelijk van C is recent ingericht als parkeerterrein met toegangsweg.

Luchtfoto van Google, met de percelen A, B en C en de sloten A en B die gedempt zullen worden.

4.2 Biotootypen

In het plangebied zijn de volgende biotopen te onderscheiden:

1. Grasland (perceel A en B en C)
2. Sloot met oever (sloot A en B)
3. Knotwilgenrijen (langs perceel A)

4.3 Relatie met directe omgeving

Het bedrijventerrein met daarin de planlocatie ligt in het centrum van de Alblasserwaard, onderdeel van het veenweidelandschap Het Groene Hart.

5 Geplande ingrepen

De gemeente Graafstroom wil de aangeduide sloten dempen en de percelen bouwrijp maken. Ter compensatie voor het wateroppervlak worden de sloten langs perceel C-oost en D-oost verbreed.

6 Beschermde soorten

Tijdens het veldbezoek is alleen de Groene kikker en de Zwanenbloem gevonden. Daarnaast is in sloot B een aantal Zwanenmosselen op de kant gevonden als resultaat van het slootschonen, zie de foto's in bijlage 1. Dit is een sterke indicatie dat de Bittervoorn daar ook voorkomt, een soort die qua levenswijze nauw verbonden is met de Zwanenmossel. Ook het voorkomen van de kleine modderkruiper is zeer waarschijnlijk. Voor het opstellen van deze lijst is geen gebruik gemaakt van de gegevens van Het Natuurloket, omdat de meeste soortgroepen onvoldoende waren onderzocht of niet meer van toepassing zijn.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies en aanbevelingen voor de werkzaamheden

De kans op het voorkomen van de Bittervoorn is groot, met name in sloot B, maar ook in andere sloten. Voor de ruimtelijke ingreep als het dempen van de 2 sloten, maar ook voor het verbreden van andere sloten en de aanleg van natuurvriendelijke oevers dient daarom een ontheffing te worden aangevraagd voor deze soort.

Voor de overige genoemde soorten is geen ontheffing nodig is in het kader van de flora- en faunawet.

Voor de uitvoering wordt geadviseerd om te werken volgens de goedgekeurde Gedragscode van de Unie van Waterschappen en specifiek met het gedragsprotocol nummer 14 (zie bijlage 2) van het Waterschap Rivierenland. Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen de vissen te worden weggevangen en in sloten van goede kwaliteit te worden teruggezet. Dit dient te gebeuren door een daartoe bevoegd persoon.

De bagger- en graafwerkzaamheden worden uitgevoerd in de periode 1 september - 15 maart, zo mogelijk nog voor 31 oktober, dat is de periode tussen de voortplanting en de winterrust van de vissen.

Het waterpeil van de sloot dient verlaagd te worden tot gemiddeld 10 centimeter, door het plaatsen van schotten en het wegpompen van water. Vervolgens worden de vissen en amfibieën zo efficiënt mogelijk weggevangen, bijvoorbeeld door elektrisch vissen. Aanwezige exemplaren worden opgevangen in emmers met helder water. Daarnaast dienen ook grote exemplaren van de voorkomende Zwanenmossel te worden verzameld en elders teruggezet.

Vervolgens kunnen de sloten worden gedempt of de oevers vergraven worden.

7.2 Overige aanbevelingen

Naar perceel C is een dam gelegd vanaf de Melkweg, echter zonder een duiker. Hier dient een goede duiker van minimaal 80 cm diameter te worden aangelegd. Aanbevolen wordt om ook een goede duiker met een minimumdiameter van 80 cm onder de Melkweg aan te brengen voor aansluiting op de wetering ten oosten van perceel D.

Hierdoor ontstaat een betere verbinding voor de waterhuishouding en voor de waterfauna.

Aanbevolen wordt om natuurvriendelijke oevers aan te leggen, bijvoorbeeld langs de kopse einden van de percelen A, B, C en E, langs de wetering. Daarnaast kan langs de te verbreden sloten (C-oost en D-oost) een natuurvriendelijke oever worden aangelegd en langs de bermsloot bij de Melkweg. Dit is in onderstaand figuur aangegeven met de blauwe lijnen. Voor de inrichtingstype en voor de het beheer zou een plan opgesteld kunnen worden. Er zijn diverse inrichtingsvarianten denkbaar.

Voor de aanleg is het mogelijk subsidie aan te vragen bij Waterschap Rivierenland (Regeling waterbergingsoevers).

- Deze sloten zullen worden verbreed voor de vereiste compensatie aan wateroppervlak.
- Voorstel om natuurvriendelijke oevers aan te leggen langs de sloten en watergangen.
- - - - - Voorstel aan te leggen duikers

Een natuurvriendelijke oever heeft een aantal voordelen:

- Het heeft een positieve werking op de waterkwaliteit door de zuivering door de helofyten.
- Bij een plas-dras oever: extra waterberging bij extreme regenval.
- Hogere natuurwaarden: paai- en schuilplaats voor vissen en amfibieën, biotoop voor libellen en standplaats voor diverse moerasplanten.
- Esthetisch effect: fraai begroeide oever met bloeiende planten.

In perceel A zullen circa 55 oudere knotbomen verdwijnen. Dit aantal dient minimaal op een geschikte locatie te worden herplant, gelet ook op de doelstelling van het Gebiedsplan Alblasserwaard-Vijfheerenlanden voor het in standhouden van kleine landschapselementen in de Alblasserwaard.

Bijlagen

Bijlage 1 Foto's plangebied

Bijlage 2 Protocol 14 van Waterschap Rivierenland

Bijlage 1 Foto's plangebied

Perceel A, vanaf de Melkweg, met aan de rechterzijde sloot A die gedempt wordt. Links en rechts op dit perceel staat een rij knotwilgen langs de sloot.

Perceel B, met aan de rechterzijde sloot B die gedempt wordt. Aan één zijde is de oever al geschoond. De rechtse foto laat het kopse eind van perceel B zien bij de Melkweg met slootschoningsmateriaal op de oever.

Detail van slootschoningsmateriaal langs de oever met een geopende, leeggegeten zwanenmossel.